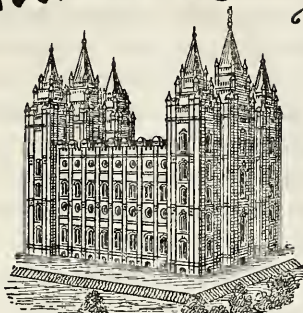

Skandinaviens Stjerne.

Organ for
Dages

de Sidste-
Sellige.

SALT LAKE TEMPEL.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nummer 11

1 Juni 1905

54 Aargang

Hvorfor?

Af Eldste Hugh J. Cannon, Expræsident over den tyfte Mission, og
nuværende Præsident over Liberty-Stav i Zion.

Den vise Salomon sagde en Gang: „Naar Nogen dømmes en Sag, før han hører den, er det ham en Daarstab og Skam“ (Ordsprog 18: 13; eng. Overs.). Virkelig intelligente Mennesker udtale sig i Reglen ikke om en Sag, hvorom de Intet vide; men naar Talen drejer sig om „Mormonismen“, er det alligevel en hel Undtagelse at træffe et Menneske, som ikke strax har sin Dom færdig i denne Sag, selv om han kun veed faare lidt om den. Og dette gjælder ogsaa intelligente Folk, som ellers aldrig vilde falde paa at udtale sig om Manglerne eller Fortrinene ved en Sag, som de ikke i Forvejen nøje havde over tænkt. Kan nu Nogen sige, hvorfor det er saaledes? Vi ønske ikke at bruge Universiteternes gangse theologiske Maalestof, som de til Ex. anvende paa Jesus, at „enten var han den, han udgav sig for, eller ogsaa var han den største Bedrager, der nogensinde har levet“; der kan nemlig være en tredie Mulighed tilstede; Mennesket kan være forblindet og vildfarende, selv om det tror at være ærlig, og selv om det er overbevist om sin Sags guddommelige Rigtighed. Naar vi staa overfor et Værk som „Mormonismen“, maa vi imidlertid ifølge de høje Fordringer og de Paastande og Erfaringer, den kundgjør, drage een af to Slutninger: Enten maa den være et findrigt Opspind af dens Stifter, i hvilket saavel dens første som dens senere Befjendere ere blevne hilde-

og i saa Fald den største Taabelighed, disse nogensinde have hengivet sig til; de vilde med Pauli Ord være „de elendigste af alle Mennesker“; eller ogsaa maa Mormonismen være den rene Sandhed, som ifølge sine indre Aarsager maa berede dens trofaste Bekjendere en saavel tinelig som aandelig Lykkeligbed nu og altid. Enten er den ifølge Lærens Paastand opstaaet ved direkte Aabenbarelse af den Almægtige, idet Fæderen selv tilligemed Sønnen før Kirkens Stiftelse kom tilhøje for en ydmygt bedende ung Mand og talede til ham og senere ved himmelske Sendebud og Profetiens Aand bestemte ethvert Led i Kirkens Organisation (den Samstemning og Genialitet i hele Stifterens Plan, som den i dette Tilfælde foreligger i „Mormonismen“, vilde det være utænkeligt, at en ung, ufuldkommen oplært Mand kunde skabe); eller ogsaa er „Mormonismen“ simpelthen et af de mest skuffende og sandhedsforblændende Værker, som Lucifer nogensinde har iværksat. (Lucifer — Morgensrødens Søn — var en Gang en af de fornemste Personligheder i Guds Nærværelse, og han har fra den Tid medtaget en Kundskab, som vi Dødelige ikke have tilstrækkelige Begreber om; han kunde derfor efter sin Udstødelse af Himlen godt være i Stand til at sætte et storflaaet Blændværk i Scene, som f. Ex. „Spiritismen“.) Det vilde imidlertid være den største Selvmodsigelse, som kunde tænkes, at han skulde være Fæder til „Mormonismen“, da fem og halvfjerdsindstyve Aars Erfaring har godtgjort, at dens vigtigste Karaktertræk ere indbyrdes Sanddruhed, Fred, Broderkjærlighed og Enighed mellem dens trofaste Bekjendere — Egenstaber, som ikke mere findes hos Lucifer og hans faldne Hær; thi

„hver af dem er rænkesuld,
 Alle kløgtige og snilde,
 og som Loffemad de stille
 Lyft og Hovmod, Trods og Guld.

De og deres Fyrste vilde for længe siden overfor de Oprigtige og Sandhedskjærlige være blevne aflørede og vilde have afløret sig selv som Fædre til dette Værk, hvis det var af dem.

Det er (med Parenthesætningerne) Argumenter til dette Enten—Eller. Omstændigheder ved „Mormonismen“s Fremkomst bevise, at den ikke er dannet af Menneskehaand. Alle Vidnesbyrd i Joseph Smiths Historie tale for, at han erholdt sine Tilkjendegivelser fra Himlen, fordi han som Menneske ved den mest storflaaede Genialitet, ved den mest sindrige Indgivelse af Andre, ved det mest suggererede Naturel, sygeligt eller sundt, eller endog ved det mest blændende, djævelske Bedrageri ikke vilde have været i Stand til at danne et sandt Levnetsløb, som svarede til hans egen Forkyndelse, og grundlægge et saadant Ræmpeværk, livgivende og uom-

stødeligt som det er i alle sine Fuger; og selv om han paradory set var i Stand dertil ved Kundskaben af menneskelig eller djævelsk Magt, vilde det hele Værk kun have været som et dødt Bogstav uden den Aand og Kraft, som maatte høre med til dets Fordringer og Paastande, og som kun Himmelenes fuldkomne Magter kunde give det.

Vende vi os til de tre Hovedvidner til Mormons Bog's Guddommelighed, Oliver Cowdery's, Martin Harris og David Whitmers Historie, Sidney Rigdon, Joseph Smiths flereaarige Raadgiver, og endvidere de øvrige otte Vidner til Egtigheden af Mormons Bog, saa finde vi den samme Troværdighed i deres Vidnesbyrd under hele deres Livsløb. Det er det overbevisende Vidnesbyrd om en virkelig Kundskab, som ikke kan fornægtes til Trods for, at nogle af dem bleve udstødte af Kirken paa Grund af deres Eftergivenhed overfor Fristeren og egne menneskelige Svagheder og derved øvede det groveste Brud paa Kirkens Karaktertræk, som før er nævnt. Tusinder af Mennesker med sund, praktisk Forstand, og som aldeles ikke ere anlagte for Visioner, have i Løbet af en Menneskealder i fuldt Alvor erklæret, at de have haft underfulde Tilkjendegivelser om „Mormonismen“'s Guddommelighed, og at den er det, den udgiver sig for at være, og, hvad der ikke er det mindst væsentlige Vidnesbyrd i Forbindelse dermed, at de have modtaget „et nyt Hjerte og en ny Aand“ (Ezech. 11: 19) overensstemmende med Kirkens førnævnte Karaktertræk, som afvæbne Folk mod Folk og Klasser mod Klasser, som affkaffe Satans Absolutisme med Magter og Herredømmer og Hofdjævla, som tale sandfærdigt om Ugudelighedens hurtigt nærmende Ragnarok, som formedelst guddommelig Aabenbaring forkynde Fredsmillenniets Oprettelse under Kristi Præsidium og Broderhadets endelige Afsløining af Broderfjærigheden.

I Virkeligheden foreligger der saa meget Bevismateriale, at de, som virkelig ville undersøge denne Sag, og som ere sandhedskjærlige, nødes til anerkjende dette Værk for at være af himmelsk Karakter og tilstaa, at det er, hvad det foregiver at være. Skjøndt der for den store Mængde klæber baade Godt og Ondt ved „Mormonismen“, saa har den alligevel mange Venner, som i deres Hjerters Godhed have fundet paa den Udvej, at Kirken er stiftet af Mænd, som vare fulde af religiøs Fjer og derved haabede at udrette noget Godt i Verden. Men selv om disse Anskuelser tage sig smukt ud, saa kunne Kirkens Medlemmer ikke tage imod denne venlige Haandsrækning. De forhaandenværende Beviser ere af en ganske anden Slags, end at de skulde nøjes med en saadan Ublægning.

Menneskene burde modtage „Mormonismen“, fordi den er sand; de burde modtage den for at kunne naa det Maal, hele Kristenheden har for Øje med sin Kristendom (?). (Man er fuldt ud berettiget til at sætte et stort Spørgsmaalstegn bagved dette Ord, naar man betænker, hvem

der frembærer den; thi Jesu Kristendom er meget langt fra at være bleven nogen Virkelighed i Kristenheden!) Men hvis „Mormonismen“ nu skulde være en affhyelig Løgn, hvad dens Modstandere undertiden besvulde den for at være, hvorfor lykkes det da ikke al Verdens Visdom at overbevise dens Medlemmer om deres Bilsfarelse?

Hvorfor forekommer det saa hyppigt, at naar to Mænd mødes, som begge have nydt en god Opdragelse og begge ere i Besiddelse af en god Forstand; den ene er „Mormon“; den anden Underledestroende, begge søge de Frelsen, og begge bede de til den Almægtige om Lys i Sagen; hvorfor forekommer det saa hyppigt, at den Underledestroende i sit stille Sind saa ofte, jeg havde nær sagt altid, begynder at tvivle om Rigtigheden af sine religiøse Grundsætninger? Hvoraf kommer det, at Iffe-Mormonen saa ofte antager Læren om „Mormonismen“, selv om han er Mormonen overlegen i Dannelse og elementære Kundskaber? Hvoraf kommer det, at „Mormonen“'s Tro bliver styrket ved et saadant Møde, og at han ikke i eet af Tusinde, ja, af Hundredtusinde Tilfælde kan bevæges til at forandre sin Tro? Hvem kan forklare, hvorfor Misjonærer, som høre til denne Kirke, og som gaa ud til katholske eller protestantiske Menigheder, kunne bevæge de bedste af disse Medlemmer til at stifte Tro, medens Misjonærer fra de samme eller andre Bekjendelser, som komme til „Mormonerne“, se al deres Virksomhed uden Resultat eller en enkelt Gang vinde nogle svage eller endog daarlige Medlemmer, som ikke søge Omvendelse, og som Kirken derfor meget godt kan undvære?

„Mormonismen“ kan fordrø, at man undersøger den grundig og upartisk. Dette er dog ikke alle de Spørgsmaal, som kunne komme i Betragtning. I talrige Tilfælde ere Uldster udsendte som Misjonærer, uagtet de vare meget uerfarne og ofte meget lidt fortrolige med Principerne i det Evangelium, de skulde prædike. Det er ofte forekommet, at saadanne Mænd have faaet deres Virkefreds anvist paa affondrede Pladser, hvor det selv for mere erfarne Mænd vilde have været vanskeligt at trænge igjennem med deres Prædiken. Naar de saa have virket i nogle Maanedø, komme de sammen med deres Medarbejdere, og det viser sig da, at de alle under Aandens Inspiration have prædiket de samme Principer. Lad os forudsætte, at en hvilken som helst Filosofs Theori om Menneskets Oprindelse, Formaalet med dets Tilværelse og dets endelige Bestemmelse blev forelagt for et Antal Misjonærer, saa vilde de, hvad enten de havde Ret eller ikke, alle sammen være enige i deres Dom. Folk, som i flere Aar have studeret ved det samme Universitet og der forberedt sig til Lærergjerningen, ere ikke saa enige som „Mormonismen“'s almindelige Tilhængere. Kan nu Noget angive en Grund herfor? Folk sige, at det ikke er Sandheden, men Bilsfarelsen, som de Sidste-Dages Hellige saa hurtigt fatte og antage; men hvis dette

virkelig er sandt, saa er Svaret paa de nylig stillede Spørgsmaal saa meget des vanskelige. Sandheden forener de Faa, Bildfarelsen samler de Mange, splitter og gjør uenig (jfr. Matth. 7: 13—14), men ifølge den ovennævnte Maalestok skulde vi netop her have det Særlyd, at Bildfarelsen har samlet de Faa og ledet dem til Enighed.

Et andet Spørgsmaal. Vi forudsætte, at en Veldste, som ikke er forfaren i Kirkens Lære, møder en anden, som paa hans egen Troes Grund fuldstændig gjør det af med hans Bevisførelse, fordi han er ulærd. Han bliver naturligtvis bedrøvet og føler sig ydmyget, men han taber alligevel ikke Troen paa sin Religion, hvad hans Modstander i et lignende Tilfælde ofte gjør. Han dadler, hvad der er at dadle, nemlig sin Uvidenhed, men ikke Evangeliet. Man har kaldt dette for Dumhed og Haardnakethed, men Verdens Dumhed og Haardnakethed er ikke inde sluttet hos Mormonerne; og de Underledestroende, som netop ere uvidende og haardnaktede, besidde aldeles ikke denne udholdende Tilidsfuldhed. Man kunde ligeledes spørge, hvorfor Mænd forlade deres Hjem og som Missionærer gaa ud i fremmede Lande og forbruge, hvad de eje, for at prædike en Lære, der tidt modtages paa en lidet opmuntrende Maade. Dog — for ikke at stille for mange Spørgsmaal — kunne vi se bort herfra. Men dette skulde vi gjerne forstaa: Hvoraf kommer det, at en Veldste aldrig nøler med at drage ud i den Missionsmark, hvortil han bliver kaldet? Forfatteren af denne Artikel har i et Tidrum af tre Aar haft tre Hundrede Missionærer under sin Ofsigt, og det tilmed i lidet tiltrækkende Egne. Det har ofte været nødvendigt at foretage Forandringer, men ikke en eneste Gang har en Veldste saa meget som tøvet et Øjeblik med at drage derhen, hvortil han blev kaldet. Og her drejer det sig tilmed om Mænd, som man ingen Steder finder mere uafhængige og villiestærke. Den gamle Talemaade om Mormonernes Fanatisme holder ikke Stik for noget rettænkende Mennefte. Hvis alle Folk havde Lejlighed til at betragte disse Mænd under deres Virksomhed og følge dem i deres Gjernings Enkeltheder, vilde de finde, at de ere kemisk rene for Alt, hvad der har den fjerneste Lighed med Fanatisme.

Og endvidere. Hvoraf kommer det, at de Mormoner, som af deres ganske Hjerter ønske at tjene Herren, aldrig blive Apostater? Det er et Spørgsmaal, som Enhver uden Vanskelighed kan undersøge, hvis han opholder sig paa et Sted, hvor der er Medlemmer af Kirken. Hvis han finder, at de omhyggelig studere deres Religions Principer og Normalværker, at de stræbe efter Dannelsen, at de ere ærlige, dydige, sandhedselskende, at de ere varagtige i Bøn, at de hverken nyde Tobak eller alkoholiske Drikke, og at de holde Kjønssamlivets Lov, saa vil han blive overbevist om, at ingen Magt paa Jorden, fra den synlige eller usynlige Verden, formaar at ryste dem i deres Tro. Hvis han finder, at de lyve,

ryge, drikke, skjælde bande, stjæle eller føre et ukjyst Levnet, vil han snart se, at de ere ubestandige i Troen, og at de blive bitre Modstandere af Bærket, hvis de ikke i største Hast stifte Standpunkt eller vende om med et sønderknust Hjerte og en angergiven Aand. Den, som tænker over disse Spørgsmaal, kan maaske ogsaa sige, hvorfor Folk, som ere tro mod deres egen Overbevisning, villiestærke og føre en ren og normal Livsvandel, i Reglen modtage Evangeliet hurtigere end de, som føre en modsat Livsvandel. Han er maaske ogsaa i Stand til at forklare, hvorfor et estertænksomt og rigtigt Studium af den hellige Skrift og Kirkens Principer styrke Mormonerne i deres Tro, medens et saadant Studium hos Anderledstroende i mangfoldige Tilfælde har den modsatte Virkning; i Stedet for, at Studiet mere og mere skulde overbevise dem om, at de have den fuldkomne Sandhed, blive de mere og mere tvivlende. Vi paastaa — og ethvert Menneske, som har foretaget en upartist Undersøgelse, maa indrømme, at vor Paastand er rigtig — at de Sidste-Dages Hellige ærligt og oprigtigt stræbe efter at „kaldes Guds Børn“, indgaa i Guds Rige og lyde dets Love. Der gives naturligvis ogsaa i denne Kirke — ligesaa vel som i andre — Folk, der ere svage og lade sig lede af stærkere Karakterer. Men naar Hensyn tages til de mange fristende Dpfordringer, der rettes til de Sidste-Dages Hellige, og til den stærke Opposition, de maa kæmpe imod, træffer man kun faa saadanne. Men — for at komme tilbage til Gjennemsnitsmedlemmerne, som tænke for sig selv, som føre et retfærdigt Liv, og som bede om Dplysning for at faa at vide, hvorledes ethvert Skridt skal gøres — hvorfor faa de en stadig voyende Overbevisning om Rigtigheden af det Skridt, de foretog, da de sluttede sig til Kirken ved at nedgaa i Begravelsens Daab for bagefter at modtage Haandspaalæggelse med Ret til at faa den Helligaands Gave og blive bekræftede som Medlemmer af Kirken, kort sagt ved at gaa igjennem den nye Fødsel af Vand og Aand, som Jesus sagde til Nikodemus. Hvis de ere paa gale Veje, hvorfor opfyldes da ikke Frelserens Løfte om, at de, som gjøre Faderens Villie, skulle vide, om Læren er sand? De forsøge ligesaa samvittighedsfuldt som enhver anden at gjøre Faderens Villie. At de forblive trofaste mod „Mormonismen“ kan sikkert ikke føres tilbage til, at de ikke vide, hvad Verden tror, og at den byder dem noget bedre i Stedet for det, de have. Det er uimodsigeligt, at intet Folk i Verden er saa fortrolig med, hvad Andre tro, som netop „Mormonerne“. De komme fra alle Verdensdele og fra alle Kirker. Endvidere have deres Missionærer i mere end halvfjerdsindstyve Aar sammenlignet de Sidste-Dages Helliges Lære og praktiske Troserfaringer med alle mulige andre Troesbekjendelser og deres Medlemmers saavel religiøse som timelige Stilling uden nogenfinde at have fundet nogen, de syntes bedre om, selv om der ogsaa kunde være meget ædelt og sandfærdigt hos dem. Siden Kirkens Orga-

nijation have de Sidste-Dages Hellige stillet deres Prædikestole, deres Kviser og deres Ugeskrifter til Raadighed for alle anstændige og dannede — undertiden ogsaa mindre høflige og dannede — Mennesker, som have været af den Mening, at de kunde klare Sagen. Mange have benyttet Lejligheden. Mange Angreb ere blevne gjorte paa dette Folk i deres egne Forsamlingshuse og i deres egne Kviser. Herpaa har saa et af Kirkens Medlemmer svaret, og derved er mange Gange mod Oppositionens Billie tilvejebragt en Maade, hvorved Underledestroende ere blevne ombendte til „Mormonismen“.

Hvis de Sidste-Dages Hellige befinde sig i Bilsfarelse, hvorfor har da ikke hidtil nogen som helst Magt eller Skarpsindighed kunnet overbevise dem derom, eftersom de dog søge Sandheden af et oprigtigt Hjerte og netop ligesaa meget som Andre ønske at „indkomme i Guds Rige“. Disse Spørgsmaal ere store, men Svaret derpaa er kort. Sagen er saaledes, som den er, fordi „Mormonerne“ eller rettere „Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige“, som er Samfundets rette Navn, har Guds evige Sandhed og den eneste Plan, som er i Stand til at opløfte Menneskene til fuld Frelse fra den baade timelige og aandelige Misere, hvori de befinde sig.

(Der Stern.)

Dødsfald. Konferencepræsident E. C. Henrichsen skriver fra Bergen: Eldste Emil Christoffersen fra Elsinore, Utah, som arbejder i Bergens Konference, modtog for kort Tid siden den sørgelige Nyhed fra Hjemmet, at hans Søn, Charles Heber, var død i Elsinore den 11 April af Mæsklinger.

Han blev født i Drammen, Norge, den 27 Juli 1882 og emigrerede til Utah med sine Forældre i 1885.

Han var en kjærlig Søn og Broder og en trofast Sidste-Dages Hellig, som var elsket og æret af Alle, der kjendte ham, og han døde i Troen paa en herlig Opstandelse. Alle hans Medarbejdere her i Bergens Konference, saavel som de Hellige i Almindelighed, tage Del i Familiens Sorg, der forværres ved, at Faderen er her, og hele Familiens Liv hviler paa Moderen i Hjemmet. Vi haabe dog, at den Gud, som har bortkaldt saa kjær en Søn i saa ung en Alder for at udføre en større Gjerning hinsides Støret, end han kunde her paa Jorden, ogsaa vil styrke de sørgende Forældre og Sødfænde i deres store Sorg, saa de maa anerkjende Herrens Haand og Visdom endog i Modgangens Time.

Jo visere et Menneske er, desto mere vil han blive en Dyrker af Guddommen.

Gm. Svedenborg.

De Sidste Dages Helliges Organ for Skandinavien
 Grundlagt 1851 · Udgaar den 1 og 15 i hver Maaned

Torsdag den 1 Juni 1905

Øversættelsen og Udgivelsen af nye Skrifter.

I Øfteraaet 1904 fremkom der i „Skand. Stjerne“ en Øversættelse og Bearbejdelse af Øldste Ben C. Rich's amerikanske Traktat: „Den Fremmede fra Vesterlandet eller en venskabelig Forhandling om religiøse Spørgsmaal“. Denne Øversættelse forelaa i Foraaret som Særtryk paa Misionens Forlag som en Traktat paa 32 Sider i Postil-Format, heftet i grønt Omflag. Den livlige Fremstilling af Evangeliets Principer i dette Skrift fanger strag Læserens Interesse, og Traktaten vil ifølge Misionærers Udtalelser sikkert faa Indpas i mange skandinaviske Hjem. Læseren vil uden Tvivl følge Samtalen mellem de fire Herrer om de religiøse Spørgsmaal med samme Øpmærksomhed, som om han selv deltog i Diskussionen med den „Fremmede fra Vesterlandet“. En Øversættelse og Bearbejdelse har ogsaa i lang Tid eksisteret i den tyske Mision. Man vil forstaa den Øpsigt, den har vakt i Amerika, naar man hører, at den er udkommet i et samlet Dplag paa tre Millioner Expl. Den første danske Udga ve foreligger i 15,000 Expl. og koster jey Øre.

„Den eneste Vej til Salighed“, Apostel Lorenzo Snow's be kendte Skrift, der første Gang udkom i Misionen i 1860, fremkom i „Skand. Stjerne“ i Øfteraaet 1903 i en ny Øversættelse fra Originalen. Denne Øversættelse med en mindre Bearbejdelse foreligger nu med Titel og Trosartikler i en ny Udga ve paa sexten Sider i Postil-Format og opstaa ret; tidligere forelaa den i otte Sider Oktav, uopstaa ret. Skrif tet vil formentlig, som det nu foreligger, virke mere tiltalende paa Hændehaveren, og det er særlig at haabe, at en samvittighedsfuld Øver vejelse hos Læseren af dets klare Fremstilling af Kirkens ydre Skikke: Begravelsens Daab til Syndernes Forladelse og Haandspaalæggelse for den Helligaands Gave, tilligemed Forklaringen af Authoriteteten til at udføre disse Ordinan cer, maa medføre, at han bliver grebet af Afhandlingens Vidnesbyrd og „vaagner op af sin Slummer“. Skriftet er udkommet i 50,000 Expl., og til Trods for dets Udvidelse er Prisen kun fordyret med en halv Øre eller ialt 2 Øre.

Endelig er der udkommet et Skrift paa 20 Sider, som i lang Tid har foreligget i den tyske Mision, „Mormonismens Filosofi“ af Dr. phil. James Talmage, Professor i Geologi ved Utahs Univer sitet,

Medlem af Det geologiske Selskab og Medlem af Det Kongelige Videnskaberne Selskab i Edinburgh. Skriftet indeholder en Forelæsnung, som Professoreu holdt i Det filosofiske Selskab i Denver, Colorado, den 14de Marts 1901, og som blev oversat til „Stand. Stjerne“ i 1901 af daværende Redaktionssekretær (nu Genealog) Jens Jensen. Der er nedlagt et stort og tænksoimt Arbejde i Oversættelsen og i dens nuværende reviderede Stikkelse. Det er i Indhold og Udstyr det fineste Skrift, som hidtil er udgivet i den skandinaviske Mission. Det foreligger i 15,000 Expl., heftet i lyseblaat Omslag, der er trykt i 2 Farver. Det vil sikkert gjøre et godt Indtryk hos Bourgeoisiet, da navnlig denne Klasse med dens overforfinede og blaserte Kultur-Ideer nærer stærke Fordomme mod „Mormonismen“ og mener, at den kun er det reue „Galimathias“ og dens Tilhængere uvidende Personer. Men dette Skrift, som tillige indeholder en kort Redegjørelse for Professor Talmages videnskabelige Udmærkelser, vil sikkert virke overbevisende i modsat Retning. Det er iøvrigt det eneste af Missionens Smaa skrifter, som gjør Rede for Menneskets fremadskridende Udvikling eller Tilbagegang og viser, at den frelsende Plan er saa vidt og stort anlagt, at den udstrækker sig til Alle, ogsaa til dem, der ere gaaede bort hinsides Sløret. Det bliver sikkert i mange Hjem Forløberen for „Joseph Smiths Levnetsløb“, og begge Skrifterne ville uden Tvivl i Forening bidrage til, at megen falsk Tradition udryddes og Manges Tro forandres. Skriftets Pris er 10 Øre.

I dette Numer af „Stjernen“ findes en Oversættelse af Vældste Hugh Cannons Artikel „Varum?“ („Hvorfor?“) i „Der Stern“. Den fremkom først i Millennium Star og publiceres nu i England som en Traktat paa 4 Sider. Næste Numer vil bringe en Oversættelse af en tysk Traktat paa 4 Sider „Friede sei in diesem Hause“ („Fred være med dette Hus“), ligeledes af Hugh Cannon, tilligemed en Oversættelse af et engelsk Skrift „Det almindelige Frjald fra Kristendommen“. De tre sidstnævnte ville muligvis senere udkomme i Missionen som smaa Flyveskrifter. Den tyske Traktat „Friede“ osv. anses af Missionærer for at være det bedste Flyveskrift i den europæiske Mission; saa det vil uden Tvivl ogsaa blive en udmærket Ildte for Missionen i Danmark og Norge.

Der staar nu kun tilbage saavel for de Hellige som for vore Venner at kjøbe, uddele og ildte for Sagen.

MAC N.

Kirkevæsenet.

Dette er et Stykke af B. Munchs „Lærebog i Samfundskundskab for Latinskoler, højere Pigeskoler, Seminarier og Højskoler“; vi tillade os at aftrykke det for de af vore Læsere, som føle særlig Interesse for dansk Kirkevæsen. De, som ere oplyste af Guds Aand om Kristi Kir-

tes Være og Organisation, ville finde, at Kapitlet taler for sig selv om „Kirkerne“ rette Stilling i Sammenligning med „Mormonerne“'s Kirke, der ogsaa hædres med nogle Bemærkninger:

„Det har fra gammel Tid været opfattet som Statens Pligt at tage sig af dens Indbyggere's religiøse Anskuelser. I det 19 Aarhundrede er dette delvis opgivet, men Forbindelsen mellem Stat og Kirke er dog næsten overalt bevaret; alligevel er der i saa godt som alle Lande gennemført en nogenlunde fuldstændig Religionsfrihed.

I Danmark blev ved Reformationens Indførelse 1536 Kongen Kirkens Overhoved, og Bisperne (Superintendenterne) bleve hans Embedsmænd og udnævntes af ham, medens Befolkningen fik lidt Indflydelse paa Præstevalget. Alle Landets Indbyggere skulde tro paa den lutherste Være efter den augsburgste Konfession af 1530. Efter Gnevældens Indførelse 1660 forsvandt Menighedernes Indflydelse paa Præstevalgene; ogsaa Præsterne udnævntes nu af Kongen; dog beholdt lige til nittende Aarhundrede en Del Herremænd Ret til at udnævne Præster til Kirker, de ejede. Kongeloven af 1665 forpligtede Kongens „Efterkommere, Børn og Børnebørn i tusinde Led“ til at holde den augsburgste Konfession og „den rene uforsfalskede Tro vældelig haandhæve og beskerme mod alle Rættere, Sværmere og Gudsbespottere“. I Kristian V.'s Danske Lov 1683 forbødes alle andre Religioner end den lutherste; kun fremmede Gesandter fik Lov til at bekjende sig til andre Religioner. Loven giver nøje Regler for Præsternes Virksomhed. Om deres Prædikener hedder det: „De skal holde sig fra allehaande Skænden og Forhaanelse“, og „de skal ikke heller hadsfeligen lade ilde paa andre, som have anden Troesbekjendelse“; der føjes endog til: „de skal ej gøre deres Prædikener altfor vidtløftige og dem ej over en Time forlænge den gemene Mand til Redommelighed og desmindre Opbyggelse, som altfor meget paa en Gang ikke fatte og beholde kan“, og „de skal i deres Prædikener ej fremsøre noget, som er mørkt og vanskeligt at forstaa; ej heller bevise deres Visdom og Skarpsindighed paa det hellige Sted“. De skulde dernæst holde Opsyn med, at deres Sognebørn levede ordentlig og gik regelmæssig i Kirke; ingen maatte søge anden Præst end sin egen; var der nogen, som ikke vilde høre Præstens Formaning kunde denne banlyse ham.

Allerede da Danske Lov udkom, havde man dog gjort enkelte Undtagelser fra Religionstvangen. „For at fremme Kommerciens Flor“ ønskede Regeringen at drage Fremmede ind i Landet, og Reformerte, Katholiker og Jøder fik derfor Lov til at bo i Kjøbenhavn og Fredericia, og fra 1842 maatte ogsaa Baptister bo i Fredericia. Derimod lod man i Kjøbenhavn endnu under Kristian VIII Baptistbørn hente af Politiet og døbe mod Forældrenes Villie.

Grundloven af 1849 fastslog, at der skulde være Religionsfrihed i Danmark. Som Følge deraf indførtes 1851 borgerligt Ægteskab i visse Tilfælde (se nedenfor), og 1857 affkaffedes udtrykkelig Daabs-

tvangen; Forældrene ere nu blot forpligtede til at give Præsten Bæsked om, hvilket Navn Børnet skal have; 1903 er der endelig givet Regler om borgerlig Begravelse. Den lutheriske Kirke vedblev at være Folketirke, men der blev noget større Frihed indenfor den; saaledes tillodes det i 1855 at løse Sognebaand, hvilket vil sige, at Folk kunne faa Lov til at lade de forskjellige kirkelige Handlinger foretage af en anden Præst end deres Sognepræst; 1868 tillodes det dernæst at danne Valgmenigheder; en Kreds af Mennesker kan under visse Betingelser faa Lov til at bygge sig en Kirke og vælge en Præst, som de selv løner, uden derfor at regnes for udtraadte af Folketirken; Præsten skal dog faa godkjendes af Kongen. Der er opstaaet en Del saadanne Valgmenigheder. Fra 1903 have de Ret til at benytte de sædvanlige Kirker. Desuden findes ikke faa Frimenigheder; disse regne sig til den lutheriske Kirke, men staa udenfor Folketirken og kunne indrette deres Menigheds- liv ganske efter Dnske.

Efter Religionsfrihedens Indførelse er der opstaaet en Række fra Folketirken afvigende Troessamfund foruden de enkelte, som allerede fandtes; Reformerte, Katholiker, Jøder og Methodister ere anerkjendte af Staten. Efter Opgivelserne ved Folketællingerne stod udenfor Folketirken:

	1840	1870	1890	1901
Romerske Katholiker	865	1857	3647	5373
Reformerte	915	1420	1252	1112
Jøder	3839	4290	4080	3476
Methodister	„	260	2301	3895
Baptister	„	3223	4556	5501
Irvingianere	„	349	2609	3812
Mormoner	„	2128	941	717
Anglikanere	3	74	137	176
Græsk-Katholske	1	12	38	106
Forskjellige Sekter	2	132	1106	1973
Udenfor Troessamfundene	„	63	2148	3628
Uden Angivelse	„	141	412	„
Andre lutheriske Samfund (Frimenigheder osv.)	„	1209	10624	3260
	5625	15158	33851	33029

De romersk-katholske have haft en Del Fremgang; de drive en ivrig Mission, have en Latinskole i Ordrup og flere Klostre; ogsaa de fra flere andre Lande forviste Jesuiter have Lov til at virke i Danmark. Den reformerte Kirke omfatter stadig kun de Familier, som fra gammel Tid have tilhørt den. Noget lignende gjælder Jøderne, der endda ere i Tilbagegang. De fleste Sekter ere gaaede betydeligt frem. Mormonerne fik i Halvtredserne en Del Tilslutning og naaede 1860

Højdepunktet med 2657; siden er deres Tal dalet*). „Udenfor Troes-samfundene“ opførtes første Gang i 1850 kun 2; en betydelig Stigning begyndte efter 1870, fremkaldt ved den nye, fritænkeriske Bevægelse; det store Flertal af Fritænkere ere dog ikke ligefrem udtraadte af Kirken; de regnes ved Folketællingerne, som gjælde „Trossamfund“, ikke Tro, til Folketirken, de blive kirkelig viede, lade Børnene døbe o. s. v., men tro ikke paa nogen positiv Religion; deres Antal kjendes ikke; det er sikkert adskillige Gang større end de afvigende Trossamfund tilsammen.

I Spidsen for den danske Folkekirkelike staar Kongen; Love for den gives som alle andre Love af Regjering og Rigsdag i Forening; de kirkelige Anliggender styres af Kultusministeren; han behøver ikke at tilhøre Folkekirken, men kan loblig tilhøre et andet Troessamfund eller være Fritænkter. Danmark er delt i 7 Stifter, hver med en Biskop; til Sjællands Stift hører foruden Sjælland, Amager, Møen og Bornholm tillige Færøerne, Grønland og de vestindiske Øer, medens Island har sin egen Biskop. Sjællands Biskop har uden Erkebispetitel en ledende Stilling mellem de andre. I hvert Sogn findes efter Loven af 1903 et Menighedsraad; det bestaar af Præsten som Formand og nogle Medlemmer valgte af Sognets Beboere. Valgret dertil have Mænd og Kvinder over 25 Aar, som høre til Folkekirken, og som selv have forlangt sig optagne paa Valglisten; udelukket er dog Enhver, som er dømt for en i den offentlige Mening vanærende Handling; eller som „vitterlig har ført et Levned, der i det almindelige Omdømme vækker Forargelse“. Valget foregaar efter Forholdstalsvalgmaaden. Menighedsraadene tage Beslutning om en Del Spørgsmaal vedrørende de kirkelige Forhold, og deres Betænkning kan indhentes ved Besættelse af Præsteembeder. De vælge en Del Medlemmer til et „kirkeligt Udvalg“, hvortil en Del andre vælges af Kultusministeren og Gejstligheden, samt det juridiske og theologiske Fakultet. Dette Udvalg skal forhandle om en Kirkeforfatning. Alle Gejstlige ansættes af Kongen.

Til at blive Præst kræves en theologisk Embedsexamen og nogle praktiske Prøver i Prædiken o. lign. Præsterne afgive ved deres Tiltræden et Løfte om at forkynde Guds Ord efter de profetiske og apostoliske Bøger, de økumeniske Symboler (nogle Beslutninger fra de første Kirkeforsamlinger i Oldtiden), den augsborgske Konfession og Luthers lille Katekismus. Der findes omtrent 1800 Sogne i Danmark, men nogle Præster have 2 eller 3 Sogne, medens der omvendt i en Del Byfogne findes flere Præster i hvert; Præsternes Tal er ialt omtrent 1300. Omtrent 70 af Præsterne føre under Titlen Provster et vist Tilsyn med de andre, hver i sit Provsti; i Stiftsbyerne kaldes de Stiftsprovster og kunne træde i Bispens Sted. Hvert Stifts Provster danne fra

* At Mormonernes Tal siden den Tid er dalet skyldes selvfølgelig den stadige Emigration, som er lettet ved Hjælp af Nutidens bekvemmere Befordringsmidler. Red.

gammel Tid det saakaldte Landemode til Drøftelse af kirkelige Spørgsmaal; undertiden tages alle Præsterne med, og det kaldes da det udviklede Landemode; undertiden deltag og saa nogle Lægmand.

Bisperne have fast Løn; Præsternes Lønning bestaar for de flestes Vedkommende af en Præstegaard med tilhørende Jord; dernæst af Tiende, en Afgift, som indførtes i Middelfalderen, og hvoraf $\frac{1}{3}$ er blevet brugt som Præstelønning; efter Loven af 1903 fritages nu alle Tiendeyderne for fremtidig at betale Tiende; til Gjengjæld betale de en Afsløsningssum = 18 Gange Tiendes aarlige Beløb, og Staten fører dertil 7 Gange Tiendes Beløb; Præsterne faa saa fremtidig Renterne af den saaledes fremkomne Afsløsningssum for den Tredjedels Vedkommende, som før tilfaldt dem. Hertil kommer endnu Accidenser, s: de halvt frivillige Ydelser ved Bryllup, Daab, Konfirmation og Begravelse, og endelig det saakaldte Offer til Højtiderne. Præstekaldenes samlede Indtægt er opgjort til 6 Millioner aarlig, eller 4—5000 Kr. til hver Præst, men nogle have langt mere, andre betydeligt mindre. Der har været megen Forhandling om at afskaffe den bestaaende Sportel og Naturalielønning for Præsterne, ligesom det er sket for de andre Embedsmænd, men man har ikke kunnet enes om det.

Indenfor Folkekirken findes nu tre, ret skarpt adskilte Retninger: den grundtvigiske, den indremissionske og den højirkelige („tredje“) Retning. Denne sidste er den oprindelige; dens Tilhængere se navnlig op til de to sjællandske Bisper Mynster og Martensen. Den grundtvigiske Retning stabtes af Grundtvig i Tyverne i det 19. Aarhundrede; gjennem Højskolerne har den faaet stor Indflydelse paa de mest udviklede Lag af Bøndebefolkningen. „Indre Mission“ er en fast organiseret Forening, stiftet 1861 af Wilhelm Beck. Den virker for en stor Del gjennem Lægprædikanter; et Par Hundrede saadanne ere i dens Tjeneste, og de holde en meget stor Mængde Møder.

I Udlandet var længe, ligesom i Danmark, Religionstvangen det herskende Princip, af og til lidt lempet af praktiske Grunde. Fuldt ud gennemførtes Religionsfriheden først i Frankrig 1789, dernæst Skridt for Skridt i de forskjellige nordamerikanske Fristater; i England kan den regnes fra 1829, i de tyske Lande og en Del andre Stater fra 1848; noget senere trængte den igjennem i Sverige og Norge. Enkelte Steder er endnu bevaret nogle Restes af Religionstvangen.

Kirkeordningen er højst forskjellig i de forskjellige Lande. I de nordamerikanske Fristater ere Stat og Kirke skilte; Menighedsdannelseerne ere private Sammenslutninger, som selv lade bygge Kirke, antage Præster o. s. v. I Frankrig staa Staten neutralt overfor de forskjellige Kirker; Gejstligheden i den katolske, de to protestantiske og den jødiske Kirke lønnes af Staten, og denne har en vis Indflydelse paa Udnævnelse af de geistlige*). Et meget stort Antal af Befolkningen

* Fornylig har dog den franske Rigsdag til et godt Exempel for andre europæiske Nationer vedtaget en fuldstændig Adskillelse mellem Stat og Kirke. Red.

staaar ganske udenfor de forskjellige Kirker, ere ikke døbte o. s. v. Ellers findes næsten overalt under den ene eller anden Form Statskirken bevaret; i de reformerte og nogle af de lutheriske Lande have Menighederne en vis Indflydelse paa Præstevalgene. Det gjælder saaledes i Sverige, medens Norges Præster udnævnes af Kongen; i Sverige sker Afstemningen herom ligesom ved de kommunale Valg med Stemmeret i Forhold til Skatteydelsen. I Prøjsien, hvor der i Begyndelsen af 19. Aarhundrede skete en Sammensmeltning af den lutheriske og den reformerte Kirke til den saakaldte „unerede“, er der ogsaa en Art Valg, men med ringe Frihed; den prøjsiske Ordning af Præstvalg er indført i Sønderjylland.

Føraarskonferencerne i Norge.

Bergen.

De Sidste-Dages Helliges halvårlige Konference i Bergen afholdtes den 29 og 30 April henholdsvis i Forsamlingslokalet, Kong Oscarsgade 5, og i Haandværkerforeningens Lokale. Af Missionærer vare nærværende: Missionspræsident C. D. Fjeldsted, en af Kirkens General-Authoriteter, Ældste J. M. Christensen (Præsident Fjeldsteds Afløser), Konferencepræsident Erik C. Henrichsen og de øvrige 14 Missionærer i Konferencen; endvidere vare en Del af de Hellige fra Stavanger og Alesund komne tilstede.

Det første Møde begyndte Lørdag Aften Kl. 8. Ældste C. C. Henrichsen præsiderede. Han bød de Forsamlede Velkommen og udtalte sin Glæde over, at Præsident Fjeldsted og Ældste J. M. Christensen befandt sig i Konferencens Midte. Han nedbad Guds Velsignelse over Møderne.

Grensførstanderne fra Alesund, Stavanger, Egersund, Haugefund og Bergen afgave derpaa Rapporter over Tilstanden i Grenene. Der var lyse Udfigter for Evangeliets Fremme.

Præsident J. M. Christensen udtalte sin store Tilfredshed med de afgivne Rapporter. Det var opmuntrende at se disse Brødre herude i Missionsmarken. Det var modigt gjort af dem at tage mod Kaldet og forlade deres Kjære i Hjemmet for at gaa ud i Verden og forkynde en Bære, der som oftest blev ilde modtagen. Han bad Enhver undersøge vort Budskab og henvende sig i Bøn til Gud for at faa Visshed om, hvorvidt de talede af sig selv, eller de talede drevne af den Helligaand.

Søndag Form. Kl. 11 afholdtes Søndagskolekonference. Præsident C. C. Henrichsen fremstod og bød Forsamlingen Velkommen, hvorefter der afgaves Rapporter over Søndagskolerernes Arbejde i Bergen, Alesund og Stavanger. Skolerne staa som et Hele paa en god Fod. Et udmærket Program blev udført af Børnene. Det viste paa en fyldestgørende Maade, at de gif fremad i Kundskab og Værdom. Præsident

E. C. Henrichsen havde til denne festlige Lejlighed udfoldet sin poetiske Begavelse og skrevet Dialoger, Sange og en Deklamation for Børnene og et stort Stykke i bunden Stil paa nitten otteliniede Vers, kaldet „Det første store Drama“ (Syndefaldet). Præsident Fjeldsted og Præsident Christensen udtalte sig meget anerkjendende om Programmet og sagde, at det var forbausende at se, med hvilken Dygtighed hver enkelt Del var bleven udført af Børnene. Det syntes at besidde en Ejendommelighed, som de ikke havde fundet Mage til paa hele Rejsen. To Telegrammer fra Søskende i Stavanger med Vykønstninger i Dagens Anledning oplæstes af Præsident Henrichsen.

Klokken 4 om Eftermiddagen fortsattes Konferencen. Præsident E. C. Henrichsen gjorde Rede for Virksomheden og Tilstanden i Bergens Gren; Grenen var efter hans Mening i en rigtig god Forfatning. Han bar Vidnesbyrd om, at Herren havde sendt sine Engle til Jorden og gjengivet Kristi Evangelium. Kirkens almindelige og stedlige Auctoriteter bleve derefter foreslaaede til Opholdelse i de Helliges Tro og Bøn, og alle de i Konferencen virkende Missionærer modtog deres Kaldelse til de forskjellige Grene.

Præsident J. M. Christensen viste, hvor unyttigt det var at have de forskjellige Sætter og Kirker med deres Præster, eftersom de ikke vare i Besiddelse af Myndighed til at virke i Herrens Navn og forrette Evangeliets Ordinanacer. Han kunde vidne for Forsamlingen, at Gud igjen havde talet til Jorden, og at han havde sine Tjenere her, der virkelig vare i Besiddelse af Fuldmagt til at kunne „løse og binde“ saaledes, at det vilde være anerkjendt i Himlen.

Søndag Aften Kl. 8 afholdtes Mødet i Haandværkerforeningens store Sal, som var overfyldt med Tilhørere. Præsident J. M. Christensen udtalte, at der var ikke et Folk paa Jorden, der havde større Tro paa Gud, vor Fader, og hans Søn, Jesus Kristus, end netop de Sidste-Dages Hellige. Joseph Smith var en Guds Profet og en Mand, der havde været trofast mod sin himmelske Fader. Han havde været et lydigt Redskab til at oprette Guds sidste Uddeling paa Jorden.

Præsident C. D. Fjeldsted paaviste fra Bibelen, at Guds Riges Embedsmænd maatte være tilstede, naar Riget skulde være fuldkomment. Kristus organiserede fordem Menigheden med en bestemt Organisation, som nu formedelst Aabenbaring fandtes hos de Sidste-Dages Hellige.

Mandag den 1 Maj Kl. 8 $\frac{1}{2}$ om Aftenen afholdt De unge Mænds og Kvinders gjensidige Uddannelsesforeninger deres Aarsmøde. Flere af Foreningernes Medlemmer udførte et rosværdigt Program, hvorefter Præsidenterne Fjeldsted og Christensen saavel som Konferencepræsident Henrichsen talede opmuntrende til Foreningerne.

Mandag Form. Kl. 10 og Efterm. Kl. 3 afholdtes Præstedømsmøder, i hvilke Missionærene aflagde Rapporter for det forløbne Halv-

aar. Den samlede Beretning fra Præsident Heinrichsen viste, at 13,890 Skrifter og 2,851 Bøger vare omfattede; 8,099 Fremmedes Huse besøgte; 3,192 evangeliske Samtaler holdte; 277 almindelige Møder afholdte; 90 Søndagskolemøder, 69 Møder af de kvindelige Hjælpeforeninger, 31 Møder af Ungdomsforeningerne og 15 Præstedømsmøder; 8 vare døbte.

Tirsdag Aften den 2 Maj Kl. 8^{1/2} om Aftenen afholdtes Grensmøde. Den hellige Nadver uddeltes. Præsidenterne Christensen og Fjeldsted talede belærende til de Hellige og paalagde dem at være varssomme i deres Vandel overfor hverandre og søge at opmuntre hverandre til det Gode.

Missionærerne havde under Konferencen modtaget deres Kalbelse til følgende Grene:

Bergen: Erik C. Heinrichsen (Konferencepræsident og Grensforstander), Heber A. Andersen, Mauritz C. Peterien og Hyrum C. Christensen. Adresse: Kong Oscarsgade 5.

Nalefund: Stephen W. Peterien (Forst.) og Niels C. Jensen. Aadr.: Siegfried Hoels Hus.

Stavanger: Iver A. Alme (Forst.) og Jens L. Sørensen. Aadr.: Rygade 15.

Egersund: Christian A. Hansen (Forst.) og Julius Nielsen. Aadr.: M. Peterjens Hus.

Haugefund: Hyrum Larsen (Forst.) og Emil Christoffersen. Aadr.: Torvegade 9.

Johan S. Drum, Sekretær.

Afløsning og Beskikkelse. Ældste J. A. Lindquist, som har gjort sig meget fortjent ved sin Virksomhed som Præsident over Stockholms Konference, og som særlig har taget Del i de forskjellige Arrangementer ved Missionshusets Opførelse i Sveriges Hovedstad, er nu afløst med Tildelse til at rejse hjem. Ældste Lindquist vil dog forinden besøge sine Slægtninge i Sverige og foretage en Rejse til Tyskland. Som hans Eftertræder i Embedet er Ældste John Felt, jun. beskiftet.

Forflyttelse. Ældste Ole Peter Peterien er forflyttet fra Kjøbenhavn til Aalborg Konference.

Indhold:

„Hvorfor“ ..... 161 Dødsfald ..... 167 Redaktionelt: Dverj. og Udg. af nye Skrifter 168		Kirkevæsenet ..... 169 Bergens Foraarskonference ..... 174 Afløsning og Beskikkelse ..... 176 Forflyttelse 176
--	--	---